Vught

Raadsinformatiebrief

Datum	20 oktober 2026
Onderwerp	Actuele ontwikkelingen invulling Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen
Zaaknummer	Z26 - 304660
Documentnr.	UIT/26 – 796170

Inleiding

Op 8 oktober jl. heeft het college u een raadsvoorstel aangeboden over de kaderstelling invulling Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen (Spreidingswet). Na verzending van dit raadsvoorstel hebben zich twee ontwikkelingen voorgedaan. Het college vindt het van belang ontwikkelingen over dit onderwerp zo tijdig en transparant mogelijk met uw raad te delen. Zo kunt u deze informatie betrekken bij uw beraadslaging en besluitvorming. Hiermee ondersteunen wij uw raad bij het voeren van een zo goed en transparant mogelijk democratisch debat.

Inhoudelijk

De twee ontwikkelingen lichten wij hieronder toe.

1. **Nieuw aanbod mogelijke opvanglocatie**
   Na het verzenden van het raadsvoorstel heeft de eigenaar van Landgoed Zwijnsbergen in Helvoirt de gemeente een aanbod gedaan voor een locatie die mogelijk betrokken kan worden bij de invulling van de opvangopgave.
   De eigenaar heeft aangegeven open te staan voor het realiseren van een tijdelijke doorstroomlocatie voor maximaal vijftien statushouders in een pand op het landgoed. Het aanbod betreft ook een aanvullende ontwikkeling, gericht op de bredere opvangopgave: de realisatie van ongeveer 25 camping- of vakantiebungalows/chalets voor twee tot vier personen op het landgoed ten behoeve van een maatschappelijke opvangfunctie.
   De eigenaar geeft aan dat deze aanvullende mogelijkheid door hem nadrukkelijk niet is bedacht voor uitsluitend één doelgroep. Hij geeft aan dat het, wat hem betreft, de gemeente vrijstaat om -binnen de bredere puzzel die zij heeft ten aanzien van maatschappelijke opvang en huisvesting- te beoordelen voor welke doelgroep deze locatie het meest passend en wenselijk zou zijn.
   De eigenaar vat de twee mogelijkheden zelf als volgt samen: enerzijds het realiseren van een tijdelijke doorstroomlocatie voor maximaal vijftien statushouders in een pand op het landgoed. Anderzijds de aanvullende mogelijkheid van tijdelijke camping- of vakantiebungalows/chalets. Of en voor welke doelgroep die tweede mogelijkheid voor de gemeente van toegevoegde waarde kan zijn, laat de eigenaar ter afweging aan de gemeente.

2. **Brief aan de minister van Asiel en Migratie in het kader van interbestuurlijk toezicht (IBT) trede 3**
   De minister heeft Vught in het kader van het bestuurlijk gesprek IBT opgedragen uiterlijk 15 oktober 2026 per brief aan te geven op welke termijn de gemeente de door het ministerie geconstateerde situatie herstelt. Deze brief is als bijlage aan deze raadsinformatiebrief toegevoegd, zodat u kennis kunt nemen van de inhoud hiervan.
   De brief aan de minister bevat in eerste instantie een procesmatige reactie. Hierin is aangegeven dat we de komende periode met de gemeenteraad invulling geven aan de manier waarop de gemeente uitvoering geeft aan de Spreidingswet. Daarbij willen we de gemeenteraad de gelegenheid geven om kaders te stellen en wensen en bedenkingen mee te geven. Deze aanpak is ook gecommuniceerd met inwoners.
   Daarnaast heeft de minister op 12 oktober jl. een brief gestuurd aan alle Nederlandse gemeenten over de tekorten in de asielopvang. Deze brief is als bijlage toegevoegd.

Communicatie

Het college is van mening dat de direct omwonenden van Landgoed Zwijnsbergen zorgvuldig en rechtstreeks door de gemeente dienen te worden geïnformeerd over het aanbod van de eigenaar. Dit gebeurt net als bij de direct omwonenden van De Guldenberg via een huis-aan-huis bezorgde brief. Deze brieven worden vandaag, 20 oktober, voor 17.00 uur bezorgd. Deze raadsinformatiebrief is daarom onder embargo tot en met vanmiddag 17.00 uur.
Na het verstrijken van het embargo delen wij deze raadsinformatiebrief op de gemeentepagina in het Klaverblad en op Helvoirt.net. Ook plaatsen wij deze informatie op de gemeentelijke website.

Burgemeester en wethouders van Vught,

de secretaris, de burgemeester,

W.F.F. Keijzers C.N.A. Nijkerken-de Haan

Bijlage:

1. Brief college aan minister van Asiel en Migratie
2. Brief minister van Asiel en Migratie over tekorten in de asielopvang

Vught

Ministerie van Justitie en Veiligheid
T.a.v. de minister van Asiel en Migratie
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

Uw kenmerk		**Datum**	14 oktober 2026
Ons kenmerk	OM/ Z26 - 312939 / UIT/26 - 796484		
Behandeld door	AS / +31736580680	**Verzonden**	14 oktober 2026
Onderwerp	Bestuurlijke reactie trede 3 interbestuurlijk toezicht Spreidingswet		

Geachte minister Van den Brink,

Op 16 september 2026 heeft een bestuurlijk gesprek plaatsgevonden tussen een afvaardiging van uw ministerie en het college van burgemeester en wethouders van Vught. Dit gesprek vond plaats in het kader van trede 3 van het interbestuurlijk toezicht op de Spreidingswet. Naar aanleiding van dit gesprek heeft u ons verzocht uiterlijk 15 oktober 2026 aan te geven op welke termijn de geconstateerde taakverwaarlozing wordt hersteld.

Tijdens het bestuurlijk gesprek hebben wij toegelicht dat Vught al een aanzienlijke bijdrage levert aan de brede opvangopgaven. Wij hebben onze inspanningen op het gebied van de opvang van Oekraïense ontheemden en de huisvesting van statushouders uiteengezet. Daarbij hebben wij wederom aandacht gevraagd voor de specifieke lokale omstandigheden en de impact van (boven)regionale opgaven die in Vught zijn belegd. Dit zijn de penitentiaire inrichting met Extra Beveiligde Inrichting, de aanpassingen aan de Rijksinfrastructuur en een zorgpark dat onder andere ruimte biedt aan verblijf, behandeling en/of zorg voor mensen met een (ernstige) psychische aandoening, waaronder forensische psychiatrie, kinder- en jeugdpsychiatrie en verslavingsproblematiek, speciaal basisonderwijs, wonen en zorg voor mensen met een verstandelijke beperking en dementie.

Vught is van mening dat de opgaven voor asielopvang, opvang van Oekraïense ontheemden en de huisvesting van statushouders in samenhang moeten worden bekeken. Zij doen tenslotte allen een beroep op onder andere beschikbare locaties, de lokale voorzieningen en woningmarkt, ambtelijke capaciteit, financiële middelen en de

P Postbus 10100, 5260 GA Vught
A Secr. van Rooijstraat 1
5261 EP Vught
T 14073
T +31 (0)73 658 06 80
E gemeente@vught.nl

beschikbare infrastructuur. Daarmee hebben de opgaven effect op de leefbaarheid in al onze kernen en op de spankracht van onze gemeente.

Vught levert al geruime tijd een bijdrage aan de verschillende opgaven. In 2022 is crisisnoodopvang voor 64 asielzoekers gerealiseerd. In 2023 hebben we het COA een pand aangeboden voor de opvang van asielzoekers. Het COA heeft dit aanbod destijds afgewezen. Sinds 2022 bieden we opvang aan Oekraïense ontheemden. Vanaf januari 2024 bieden we structureel ruim meer opvangplekken dan onze opgave. Op dit moment hebben we in Vught, Helvoirt en Cromvoirt in totaal 608 opvangplekken gerealiseerd, tegenover een opgave van 232 opvangplekken. Dit zijn 376 opvangplekken meer dan van ons gevraagd wordt. Hiermee hebben we aantoonbare ervaring, expertise, en uitvoeringskracht opgebouwd. We beschikken over een structureel ingerichte en gespecialiseerde opvangorganisatie voor deze doelgroep.

Daarnaast voldoet Vught al jarenlang aan de taakstelling voor de huisvesting van statushouders. Ook hebben we afgelopen zomer een groot aantal (nagenoeg het dubbele van de taakstelling) statushouders versneld gehuisvest. Dit is gedaan naar aanleiding van uw oproep om de asielketen verder te ontlasten.

Tegelijkertijd onderkennen wij dat het interbestuurlijk toezicht specifiek ziet op de wettelijke opgave voor asielopvang en dat Vught tot op heden geen structurele opvanglocatie voor asielzoekers heeft gerealiseerd.

De inzet van de gemeente Vught

Asielopvang is een maatschappelijk gevoelig thema. De ontwikkelingen en gebeurtenissen in het land onderstrepen het belang van een zorgvuldige en transparante aanpak. Daarom beginnen we bij het begin: eerst heldere kaders stellen over hoe Vught invulling kan geven aan de asielopvangopgave. Dit met ruimte voor de inbreng van inwoners en andere belanghebbenden en met oog voor regionale mogelijkheden.

Hiervoor heeft het college de gemeenteraad een voorstel voorgelegd, zodat de gemeenteraad vanuit zijn wettelijke kaderstellende rol richting kan geven aan het vervolg. In dit voorstel is ook het aanbod opgenomen van een pandeigenaar om zijn pand beschikbaar te stellen voor asielopvang. Het is aan de raad om te bepalen of en hoe dit aanbod wordt betrokken bij de kaderstelling. Het raadsvoorstel is ambtelijk direct na publicatie onder de aandacht gebracht bij uw ministerie.

Op 27 oktober 2026 wordt het raadsvoorstel in de commissievergadering besproken. Op 10 november 2026 is besluitvorming door de gemeenteraad voorzien. Dan wordt het kader vastgesteld en worden de voorwaarden voor de verdere uitwerking bepaald. Na besluitvorming zullen wij u zo spoedig mogelijk informeren.

Wij blijven gedurende dit proces graag met u in gesprek en houden u op de hoogte van de voortgang.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Vught,
de secretaris, de burgemeester,

W.F.F. Keijzers C.N.A. Nijkerken-de Haan

Ministerie van Justitie en Veiligheid

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Aan alle gemeenten in Nederland

Directoraat-Generaal Migratie
Directie Regie Migratieketen

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Datum 12 oktober 2026
Betreft Tekorten in de asielopvang

Geachte burgemeester,

Als verantwoordelijk minister voor Asiel en Migratie heb ik vanaf de start duidelijk gemaakt welke grote opgaven er liggen om het migratiebeleid in Nederland duurzaam op orde te brengen. Alle organisaties in de migratieketen werken dag in dag uit samen om dat te realiseren. Er wordt gewerkt aan het verlagen van de instroom, snellere doorlooptijden bij de IND, het realiseren van fatsoenlijke opvang waarin meedoen de norm is en aan terugkeer van diegenen die niet mogen blijven. Op het vlak van wetgeving om de instroom te beperken en terugkeer te bevorderen zijn grote stappen gezet. Om te komen tot voldoende opvangplekken heb ik u als lokale overheid nodig. Op veel plekken is deze verantwoordelijkheid al jarenlang genomen en daar ben ik die gemeenten zeer erkentelijk voor. Echter is de optelsom van deze inzet structureel te weinig om rust in de opvang te realiseren, Ter Apel te ontlasten en tegemoet te komen aan de indringende conclusies van de Onderzoeksraad Voor Veiligheid (OVV) over de situatie van kinderen in noodopvanglocaties. Het kabinet realiseert zich terdege dat het veel van u vraagt, omdat u op dit moment ook aan de provinciale regietafel (PRT) het gesprek voert over de opgave voortkomend uit de tweede ronde van de spreidingswet en een heel aantal gemeenten ook in het kader van het interbestuurlijk toezicht aangesproken wordt op hun verantwoordelijkheid. Ondanks de geleverde inzet is de situatie in de opvang opnieuw onhoudbaar geworden en wend ik mij, namens het kabinet, opnieuw tot u.

Situatie asielketen
De asielopvang staat onder zeer grote druk. Dit heeft gevolgen voor de kwaliteit van opvang in het gehele land. Vooral de situatie in Ter Apel is onhoudbaar. Er is in Ter Apel sinds 20 mei sprake van gecontroleerde toegang. De afgelopen periode heeft dit ertoe geleid dat er tussen de 100 en 200 mensen in de dag- en nachtopvang terecht zijn gekomen. Deze noodoplossing is niet langer toereikend, waardoor schrijnend genoeg mensen de nacht buiten moeten doorbrengen.

In de afgelopen maanden heb ik samen met COA en met u ingezet op het verlengen van locaties, het openen van spoednoodopvang, grootschalige noodopvang op rijksgronden en het versnellen van de uitstroom van statushouders. Ik ben de gemeenten die afgelopen zomer hulp hebben geboden dankbaar. Helaas hebben deze maatregelen onvoldoende langdurig effect gehad. De bezettingsgraad van het COA is momenteel 102%. Deze hoge bezettingsgraad

heeft niet alleen gevolgen voor de veiligheid op locaties, maar legt ook een grote druk op het COA en al haar medewerkers.

Indien geen verder actie wordt ondernomen, lopen de tekorten op tot 3.600 begin januari en 7.600 in april. Daarbij is al rekening gehouden met de verlenging van een groot aantal locaties.

Beroep op gemeenten
Namens het kabinet verzoek ik alle Nederlandse gemeenten met klem en direct bij te dragen langs de volgende drie lijnen:

1) Het COA zet in afstemming met u voortdurend in op het voorkomen van sluitingen. Opvanglocaties die sluiten worden zoveel mogelijk verlengd. Enkel bij zwaarwegende redenen vindt de sluiting van een locatie doorgang. Ik vraag u medewerking te verlenen bij het verlengen van bestaande locaties.
2) Op dit moment bevinden zich circa 17.000 statushouders in de opvang, 12.000 buiten de 14-weken termijn. Daarbij is er een aanzienlijke achterstand op de taakstelling huisvesting statushouders die nog moet worden ingelopen. Deze statushouders houden opvangplekken bezet die nodig zijn voor asielzoekers. Ik verzoek u daarom om de statushouders versneld te huisvesten. Het (onzelfstandig) huisvesten van statushouders door gemeenten, eventueel in aanvullende vormen van huisvesting, heeft de voorkeur. Het COA zal, gelet op de urgentie, flexibel omgaan met het koppelen van statushouders. Indien onvoldoende (onzelfstandige) huisvesting wordt gerealiseerd, zie ik mij genoodzaakt statushouders onderdak te bieden in tijdelijke onderdaklocaties. Daarnaast blijft de provincie interbestuurlijk toezicht uitvoeren op de taakstelling huisvesting statushouders.
3) Elke provincie wordt gevraagd extra asielopvangplekken te laten realiseren door hun gemeenten. De huidige situatie dwingt mij ertoe ook provincies die al voldoen aan de Spreidingswet om hulp te vragen. Het gaat bij deze uitvraag nadrukkelijk om het realiseren van extra tijdelijke opvangplekken naast het verlengen van bestaande opvanglocaties. Het totaal aantal gevraagde opvangplekken moet beschikbaar zijn tot oktober 2027. Mocht gedurende het jaar blijken dat minder extra opvangplekken benodigd zijn, zal de uitvraag naar beneden worden bijgesteld. De uitvraag is gebaseerd op de actuele naleving van de Spreidingswet en de achterstanden op de taakstelling huisvesting statushouders: de uitvraag is lager voor provincies die (bijna) aan hun taakstellingen voldoen. Ik ben bereid om het interbestuurlijk toezicht op de wettelijke taak Spreidingswet aan te houden voor die gemeenten die per direct hun verantwoordelijkheid nemen en een evenredige bijdrage aan extra opvangplekken realiseren. Dit behoeft altijd een individuele beoordeling en is bedoeld als tijdelijke (nood)maatregel. Dat betekent een status quo voor hun inschaling op de interventieladder.

Directoraat-Generaal Migratie
Directie Regie Migratieketen

Datum
30 september 2026

	1 november	**1 januari**	**1 april**
Groningen	150 plekken	150 plekken	150 plekken
Drenthe, Flevoland, Friesland, Overijsel en Zeeland	150 plekken	230 plekken	500 plekken
Gelderland, Limburg, Noord-Brabant, Noord-Holland, Utrecht, Zuid-Holland	250 plekken	370 plekken	800 plekken
Totaal uitgevraagd (cumulatief)	2.400 plekken	3.520 plekken	7.450 plekken

Over de acute opvangsituatie en de opbrengsten van de verschillende lijnen zal regelmatig op bestuurlijk niveau worden gesproken met vertegenwoordigers van medeoverheden. Om de opgave zoals hierboven per provincie beschreven in goede coördinatie te laten verlopen heb ik de Commissarissen van de Koning, in hun rol als Rijksorgaan en voorzitter van de PRT, gevraagd deze opgave ter hand te nemen. Gemeenten kunnen hierbij gebruikmaken van het Ondersteuningsteam Asiel van de VNG, dat in de afgelopen periode al veel gemeenten heeft ondersteund bij juridische en bestuurlijke vraagstukken, de voorbereiding van besluitvorming, communicatie en vraagstukken op het gebied van openbare orde en veiligheid. Daarnaast kunnen de veiligheidsregio's om ondersteuning worden verzocht. De veiligheidsregio's beschikken over kennis, ervaring en vaardigheden die waardevol kunnen zijn bij het met spoed realiseren van extra opvangplekken. Ook mijn ministerie en het COA kunnen helpen waar nodig en zullen maatwerk leveren als de lokale situatie daarom vraagt.

De huidige situatie vergt gezamenlijke, voortvarende inzet van alle betrokken overheden. Het kabinet staat onverkort achter lokale bestuurders die hun verantwoordelijkheid nemen om (tijdelijke) opvang en huisvesting te organiseren en ondersteunt gemeenten door het beschikbaar stellen van financiële middelen voor het realiseren van opvang. Gemeenten kunnen eventueel een Duurzame Gemeentelijke Opvang realiseren met financiële ondersteuning vanuit het Rijk.

Tot slot
Momenteel vinden de gesprekken plaats aan de PRT's over de invulling van de provinciale opgave voor de tweede cyclus van de Spreidingswet. De uitkomsten hiervan landen in de provinciale verslagen die ik uiterlijk voor 1 december zal ontvangen. Dit is een belangrijk proces. De inzet van gemeenten om duurzame opvangplekken te realiseren en daarover met elkaar afspraken te maken gaat er op termijn voor zorgen dat er voldoende opvangcapaciteit is en dat noodopvang niet langer noodzakelijk is.

Op dit moment zijn er echter onvoldoende opvangplekken. Het beroep dat ik op uw gemeente doe is nodig tot de Spreidingswet duurzaam rendeert. Ik ben mij ervan bewust dat dit door de gesprekken over de inzet van de Spreidingswet heen loopt en daarmee de gemeentelijke opgave compliceert. Tegelijkertijd dragen we gezamenlijk de verantwoordelijkheid om hier een uitweg uit te vinden.

Onze gezamenlijke doelstelling blijft een stabiel opvanglandschap op de lange termijn. Tot die tijd richt ik mij tot u en doe ik een beroep op uw solidariteit en

Directoraat-Generaal Migratie
Directie Regie Migratieketen

Datum
30 september 2026

onze gemeenschappelijke verantwoordelijkheid om mensen die daar recht op hebben asielopvang te bieden. Een afschrift van deze brief wordt verstuurd aan de Commissarissen van de Koning.

De Minister van Asiel en Migratie,

Bart van den Brink